

til Marselisborg, agtes begravet paa Aarhus Kirkegaard, til-
lader Byraadet sig i Betragtning af det særlige Forhold,
hvori afdøde i forskjellige Retninger har staaet til Aarhus
By, samt af hans betydningsfulde Virksomhed for Udvik-
lingen paa forskjellige Omraader i vort Fædreland, særlig
det kommunale og økonomiske Liv, at udbede sig Tilladelse
til at maatte stænke Jord paa Aarhus nordre Kirkegaard
til afdødes sidste Hvilested."

Dette Tilbud er modtaget af Ministerens efterladte, og Fru
Bülow har i Skrivelse af 29de April til Byraadet udtalt sin Tak
for den afdøde derved beviste Være.

Medet den 30te April.

^{382/95.} Fra vedkommende Udvalg forelaa der Udkast til
Købekontrakt med Sælgeren, Trafikminister Jengerslevs Univer-
salarving, Forpagter Bülow paa Ristrup, om Hovedgaarden
Marselisborg med underliggende Viejendomme.

Idet Byraadet tiltraadte Udkastet og samtidig underskrev
Kontrakten, bifaldt det derhos en af Udvalget med Medkontra-
henten truffen Overenskomst angaaende den nærmere Udførelse af
Kontrakten, særlig med Hensyn til, at Kommunen imod som Er-
statning at faa den Sælgeren tilhørende Del af Besætningen og
og Inventariet paa Marselisborg, frafalder Krav paa, at Sælgeren
skal udrede Erstatning til Forpagteren for Gravigelse af Forpagt-
ningen for saa vidt angaar den Del af Jorderne, der omfattes
af den første Del af Overenskomsten.

Man vedtog derhos at andrage hos Indenrigsministeriet om
dettes Samtykke til det foretagne Køb.

Som Følge heraf blev der under 5te Maj d. A. tilskrevet
nævnte Ministerium saaledes:

„Imod Syd grænser Aarhus Kommunes Grund op til
Hovedgaarden Marselisborgs Marker i Biby Sogn. Efter at
Byens Bebyggelse var naaet helt ud til denne Grænse, var
en yderligere Udvidelse i saa Henseende standset imod Syd,
medens den Mulighed laa nær, at der i et tilgrænsende

Sogn kunde opstaa en Bebyggelse, der paa flere Omraader kunde medføre en Fare for Aarhus Kommune, en Mulighed, der laa saa meget nærmere, som Ejeren af Marselisborg, nu afdøde Minister Jngerslev, efter hvad der var Byraadet bekendt, var tilbøjelig til at sælge Dele af de til Byen grænsende Marker.

For Byraadet stod det derfor klart, at det, for at Kommunen kunde faa Raadighed over disse Forhold, vilde være nødvendigt at erhverve de paagældende Grunde, og under de Forhandlinger, som man derom havde med Minister Jngerslev, rejste sig det Spørgsmaal, om Kommunen ikke burde søge at faa Erhvervelsen udvidet til at gælde hele Marselisborg, for i Fremtiden at være sikker for, at den samme Mulighed som ovenfor nævnt ikke kunde komme til at foreligge. Det kan her bemærkes, at Kommunen har et aarligt Tab af ca. 13,000 Kr. i Indtægten af Formue- og Lejlighedsafgiften derved, at Skatteydere flytte paa Landet en Del af Aaret, særlig til det lige uden for Kommunens nordlige Grænse liggende Vejlbj Krat i Vejlbj Sogn, og dette Tab vilde yderligere forøges, saafremt der i Bibj Sogn opførtes Villae langs den smukke Kyst ved Marselisborg eller i Marselisborg Skov, hvad der ikke vilde blive forhindret, selv om Kommunen erhvervede de Byens Grænse nærmest liggende Marker af Marselisborg.

Forhandlingerne med Minister Jngerslev, der paabegyndtes ved sidstafvigte Juletid, førte til, at der den 18de f. M. sluttedes en Overenskomst mellem ham og Byraadets Kasseudvalg, der gif ud paa, dels at han afhændede til Kommunen et nærmere betegnet, op til Byen stødende Areal af Marselisborgs Jorder, hvilket Areal's Størrelse kan anslaaes til omtrent 117 Tdr. Land, for en Betaling pr. □-Aen af 30 Dre for en Del af Arealet (ca. 87 Tdr. Land) og 25 Dre for Resten (ca. 30 Tdr. Land), eller ialt ca. 470,000 Kr., dels at han gav Kommunen Ret til ved hans Død at erhverve Resten af Marselisborg for 700,000 Kr., hvorhos det aftaltes, at de mere detaillerede Bestemmelser i saa Henseende skulde optages i en Købekontrakt, naar Ministeren,

som han ventede, kom til Marselisborg i Begyndelsen af indeværende Maaned.

Da Minister Jngerslev imidlertid pludselig afgik ved Døden den 20de f. M., har Byraadet haft Forhandling med hans Universalarving, Forpagter Bülow til Ristrup, og, idet man gjorde sin Forkøbsret til den øvrige Del af Marselisborg Hovedgaard m. m. gældende, har man med ham indgaaet en Overenskomst, der indeholder nærmere Forklaring af og Tillæg til den mellem Minister Jngerslev og vedkommende Udvalg sluttede Overenskomst, og hvorved Forpagter Bülow overdrager Aarhus Kommune den samlede Ejendom fra den 1ste Maj d. A., hvilket Tidspunkt er bleven valgt af Hensyn til Forfaldstiden for Forpagtnings- og Lejeafgifter.

De med Forpagter Bülow aftalte Bestemmelser have i nogle enkelte Punkter modificeret den oprindelige Overenskomst, men af disse Punkter har dog kun det nogen Betydning, at Kommunen opgiver Krav paa, at Sælgeren skal frigøre det i den første Del af Overenskomsten omhandlede Areal for det Forpagtningsforhold, der hviler paa det, hvad der staar i Forbindelse med, at Kommunen under de forandrede Forhold straks overtager hele Ejendommen, og den tidligere Ejer saaledes helt træder ud af Forholdet til Forpagteren. Som Vederlag herfor har Forpagter Bülow overdraget Kommunen Ret til den Del af Besætningen samt de Inventariegenstande — til en Værdi af ca. 20,000 Kr. — som tilhøre Ejeren, og som ikke vare indbefattede i den oprindelige Overenskomst med Minister Jngerslev. Det tør antages, at naar Kommunen kun lader Forpagteren afstaa en Del af Arealet — hvad der for Tiden indtil Forpagtningens Udløb den 1ste Maj 1900 vil være tilstrækkeligt — vil Tab og Fordel paa dette Punkt omtrent være lige paa begge Sider, hvorved bemærkes, at Forpagteren skal have et Afslag i Forpagtningsafgiften af 80 Kr. aarlig for hver Tønde Land, som undrages Driften ved Ejers Dispositioner.

Ligesom Byraadet maa anse det for en Nødvendighed

for Kommunen at komme ind paa den omhandlede Erhvervelse, der aabner Byen en Mulighed for at faa sin Grænse mod Syd udvidet, saaledes ser man ikke rettere, end at de foreliggende Vilkaar for Erhvervelsen maa betragtes som gode for Kommunen, og man tillader sig derfor at anmode det høje Ministerium om gunstigt at ville give sit Samtykke til denne Handel.

Med Hensyn til Udredelsen af Købesummen skal man endnu bemærke, at man har tænkt sig, at det vilde være hensigtsmæssigt at anvende dertil nogle Kapitaler, som Kommunen har indestaaende i Sparekassen til 3½ %, og dække Resten med Laan, men herom skal man, naar Ministeriet maatte approbere Overenskomsten, tillade sig at fremkomme med nærmere Indstilling. Dog vil man allerede nu eventuelt bede om Samtykke til, i ethvert Fald foreløbig, at maatte overtage den i Købekontrakten omhandlede paa Ejendommen hvilende Pantegæld til Gehejmekonferensraad Trejchow, nu Kammerherre Trejchow, paa 300,000 Kr.

Den imellem Minister Jørgensen og Kasseudvalget afsluttede Overenskomst, vedhæftet de yderligere imellem hans Universalarving og Byraadet aftalte Bestemmelser samt Afskrift af den paagældende Skifteretsattest, vedlægges, bilagte med en Afskrift af Jordebogen for Marselisborg med Biejendomme, samt en Pantebogsattest, ligesom ogsaa Forpagtningskontrakten angaaende Hovedgaarden følger, hvilke Dokumenter bedes tilbagesendte med Indenrigsministeriets Resolution".

Det saaledes ansøgte Samtykke blev meddelt ved Ministeriets Skrivelse til Amtet af 30te Maj, kommuniceret Raadet den 1ste Juni d. A., hvilken Skrivelse er saalydende:

„I det med Amtets paategnede Erklæring af 7de d. M. modtagne Andragende har Aarhus Byraad anholdt om Ministeriets Samtykke til, at Aarhus Købstadkommune erhverver Hovedgaarden Marselisborg, Matr.-Nr. 1 a, Viby Sogn, med dertil hørende Biejendomme, saaledes som disse findes nærmere angivne i den hoslagte Afskrift af Jordebogen, for en Købesum af ca. 1,170,000 Kr. og i øvrigt paa

de i den med Bilag hermed tilbagefølgende Kontrakt indeholdte Vilkaar.

I denne Anledning skulde man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstligt melde, at det saaledes begærte Samtykke herved meddeles, hvorhos man indvilliger i, at Købstadkommunen overtager et Laan af 300,000 Kr. af den i Ejendommen indestaende Prioritetsgæld.

Med Hensyn til Tilvejebringelsen af den øvrige Del af Købesummen imødeses nærmere Indstilling fra Byraadet.

Bekræftet Afskrift af den ommeldte Kontrakt bedes indsendt hertil."

Denne Skrivelse blev forelagt til Efterretning for Byraadet i dettes Møde den 4de Juni samtidig med, at vedkommende Udvalg fremsendte Attest af 26de Maj fra Landinspektør C. Pederfen om en af ham efter Parternes Anmodning foretagen Opmaaling og Beregning af de Arealer, for hvilke Købesummen vil være at bestemme pr. □=Alen. Efter denne Beregning udgøre disse Arealer tilsammen $119^{10880}/_{14000}$ Tdr. Land, for hvilke den samlede Købesum er 483,750 Kr. 70 Ore (nemlig 1,290,609 □=Alen à 30 Ore = 387,182 Kr. 70 Ore og 386,272 □=Alen à 25 Ore = 96,568 Kr. „ Ore). Naar til foransførte Sum lægges 700,000 Kr. for den øvrige Del af Marselisborg, bliver den samlede Købesum, Kommunen skal udrede for Hovedgaarden med tilhørende Viejendomme m. v. 1,183,750 Kr. 70 Ore, hvoraf 20,000 Kr. er Betaling for medfulgt Løssøre.

I Tillægget vil der findes optaget, foruden jelve Kontrakten med Sælgerens Universalarving, ogsaa de med Indstillingen til Ministeriet fulgte Aktstykker, Afskrifterne af den paa-gældende Skifteretsattest og af Jordebogen for Marselisborg med Viejendomme samt Pantebogsattesten og den nævnte Attest fra Landinspektør C. Pederfen.

(Se Mødet den 10de September, samt Sag Nr. $^{257}/_{96}$ i Mødet den 2den Juli.)

$^{10}/_{96}$. Der nedsattes et af Baune, Christensen, Kjer, Thorbrøgger og Drum bestaaende Udvalg til at bestyre Marselisborg, idet dog Formanden foreløbig indtraadte i Stedet

for Kjer, saa længe denne fungerer som juridisk Konsulent for Sælgerens Universalarving i Forholdet angaaende Salget. Det bemærkes, at det i Mødet den 7de Maj blev meddelt, at Formanden havde frattraadt og Kjer tiltraadt Udvalget.

(Se Møderne den 16de d. M. og den 6te August.)

¹¹/₉₆ — 5. Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvildelse og Bebyggelse bortsolgtes der en Boulevardgrund af Matr.-Nr. 126 af Købstadens Markjorder, stor 1616 □-Alen og beliggende i Guldbergsgade med en Façadelængde af 25½ Alen, til Murer D. Andersen Buch for en Købesum af 3 Kr. pr. □-Alen, eller tilsammen 4848 Kr.

Dette Salg er tilladt ved Indenrigsministeriets Skrivelse til Amtet af 19de Maj d. A., kommuniceret Byraadet den 23de j. M.

(Se Møderne den 12te Marts og den 20de August.)

¹²/₉₆ — 13. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 27. d. M. afgjordes der en Del Begæringer om saadan Understøttelse.

(Se Møderne den 23de d. M. og den 21de Maj.)

⁵⁷/₉₆. Fra en Del Lodsejere og Behoere tæt ved den aabne offentlige Grøft paa Frederiksbjerg, der udgaar fra Frederiksallé mellem Ejendommene Nr. 110 og 112 i nordvestlig Retning ned til Wilstersgade, var der i afvigte Januar Maaned indkommet et Andragende om, at denne Grøft maatte blive afløst af en Kloak.

Da der, efter hvad der er oplyst i de af Stadsingeniøren og Brolægningssudvalget under Sagen afgivne Erklæringer, imidlertid er Grund til at antage, at der i en nærmere Fremtid forestaar en mere omfattende Ordning af Kloakforholdene paa dette Sted, fandt Byraadet det ikke rigtigt for Tiden at gaa til at anvende de paa en Overdækning af dette Vandløb medgaaende, ikke ubetydelige Bekostninger, og Andragendet kunde derfor ikke tages til Følge.

¹²¹/₉₆. Fra d'Hrr. L. Petersen, Jens Nielsen, S. Bjerregaard Jensen, P. Bendixen, P. Petersen, N.

Svenningsen, J. M. Jacobsen, A. Thomsen og M. Meden var der under 14de f. M. fremkommet et Andragende, hvori disse, der nu eje Arealerne paa begge Sider af Gangstien fra Knudrigsgade til Mejlsgades Port, meddelte, at de paatænkte, saafremt en tilfredsstillende Ordning kan opnaas, at udlægge og anlægge den i § 4 af Overenskomsten af 23de Februar 1889 (se Byraadsforhandlingerne for 1889 Side 77—78) omhandlede Forbindelsesgade langs denne Gangsti, naar Beføstningerne, som i § 3 af denne Overenskomst anført, kunde udredes i Overensstemmelse med Byraadets Bekendtgørelse af 17de August 1885.

I Anledning heraf vedtog man efter forud indhentet Erklæring fra Stadsingeniøren og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse at svare, at Kommunen er villig til at bringe de i ovennævnte Bekendtgørelse indeholdte Regler til Anvendelse paa det her omhandlede Gadeanlæg paa Betingelse af, at det Kommunen hos Grundejerne tilkommende Regreskrav for hafte Udgifter sikres ved tinglæst Deklaration paa de paagældende Ejendomme. Derhos vedtog man at udtale, at man anser det for rettest, at Gaden straks brolægges.

Forinden Tilladelse kan gives til selve Gadeanlæggets Udførelse, maa Andragerne imidlertid forelægge en detailleret Plan for Udførelsen af de paagældende Gade- og Kloakarbejder.

I Forbindelse hermed skal det derhos bemærkes, at der under 7de Juli d. A. fra Tømrermester N. Svenningsen fremkom et Andragende, hvori denne paa egne og Medejeres Vegne anholdt om, at den ovenomhandlede Gade maatte anlægges med en mindre Bredde end den oprindelig bestemte af 20 Alen, saaledes at Grundejerne kun afgive saa meget Areal til Gaden, som de ere i Stand til at undvære, idet der herfor anførtes, at Brandkommissionen forlangte en saadan Afstand imellem det af Grundejerne opførte Savværk og deres Dplagspladser, at der ikke blev saa megen Plads tilbage, at Gaden kunde udlægges med 20 Alens Bredde.

Dette Andragende indkom for Byraadet i Mødet den 9de Juni, hvor man imidlertid i Overensstemmelse med sin tidligere Beslutning fastholdt 20 Alens Bredde som Betingelse for Approbationen paa Gadeanlægget.

^{127/96}. I Mødet den 19de Marts indkom der fra en herværende Overretssagfører paa nogle Kommittenters Vegne Forespørgsel, om Byraadet maatte være villig til at afhænde det Kommunen tilhørende Jordareal paa Reginehøj, Matr.-Nr. 99 b af Købstadens Markjorder, med det til samme hørende Bejstykke og da til hvilken Pris.

Efter at Sagen havde været gjort til Genstand for Forhandling jaavel i fornævnte Møde som i de paafølgende Møder den 26de f. M. og den 9de d. M., og da Markudvalget havde udtalt sig for, at Lodden afhændes, naar en passende Pris kunde erholdes, vedtog man i sidstnævnte Møde at lade dette Udvalg udstede en offentlig Bekendtgørelse om, at den omhandlede Jordlod kunde faas til Købs, og at Lysthavende kunde indgive Bud til Udvalget, der vilde aabne Buddene i et forud berammet Møde i Nærværelse af de lysthavende, der maatte indfinde sig. Med Udvalgets Indstilling forventede man sig dernæst de eventuelt indkomne Tilbud til sin Tid forelagte til nærmere Afgørelse.

Efter at denne Fremgangsmaade har været iagttaget, er der kun indkommet et Tilbud, nemlig fra den oprindelige Andrager paa et Konfortiums Vegne med en Købesum af 5000 Kr., men da Byraadet fandt denne Sum for lav, enedes man om at forkaste dette Bud.

^{131/96}. Fra Arbejdernes Byggeforening forelaa der med Skrivelse af 19de f. M. den sædvanlige trykte Beretning om Foreningens Virksomhed i 1895 med vedføjte Status den 1ste Januar d. M., hvilken Beretning er gennemgaaet af Bærum, uden at denne herved har fundet noget at bemærke.

I Genhold til Bestemmelserne i den paagældende Obligation (se Till. til Byraadsforh. for 1891 S. 49) vedtog man at indsende denne Beretning med Status til Finansministeriet med Bemærkning, at man ikke har fundet noget imod samme at erindre.

^{164/96}. I et under 9de d. M. til Byraadet indgivet Andragende havde en herværende Sagfører som Repræsentant for Køberne af Parcellerne Matr.-Nr. 204 c og 1395 af Aarhus Bygrunde anholdt om, at disse, der i Følge den med dem afsluttede Købekontrakt af 2den Oktober 1894 (se Byraadsforh. for 1894

S. 229—31) havde betalt Købesum i Forhold til et Areal af 959 $\frac{1}{2}$ □=Alen, medens dette, efter hvad der senere er oplyst, kun udgør 948 □=Alen, maatte faa den saaledes for meget erlagte Købesum tilbagebetalt i Forhold til 11 $\frac{1}{2}$ □=Alen med 287 Kr. 50 Dre med Renter heraf i 14 Maanedre 13 Kr. 41 Dre eller i alt 300 Kr. 91 Dre.

Da det i Anledning heraf af vedkommende Landinspektør er oplyst, at de ham oprindelig paaviste Grænser imod Fiskergade og Smøgen ved den af ham senere, da Grundstykket var udgravet og Ydermurene opførte, efter Købernes Ønske paa ny foretagne Opmaaling viste sig at være trukne kendetlig tilbage, saaledes at Areallet for ovennævnte Parcel blev mindre end tidligere forudsat, bevilgede Byraadet efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, at den for meget erlagte Købesum maatte tilbagebetales af Kæmmerkassen, dog uden Renter, til hvis Erlægelse der ikke faas at være skellig Grund.

^{175/96.} Efter Andragende af Fotograf Svendsen som Ejer af en af de tilgrænsende Ejendomme tillagdes der den Smøge, som fra Sct. Klemenstorv fører imellem Ejendommene Nr. 10 og 12 hen til Aarhus Privatbank, Navn af „Sct. Klemensstræde“.

^{187/96.} Fra Bestyrelsen for Bognmandsforeningen forelaa der Andragende om Fritagelse for at udrede Afgift for Benyttelsen af Holdepladsen ved Skolebakken, men da Byraadet ikke fandt Anledning til at forandre sit tidligere Standpunkt i denne Sag, kunde man ikke bevilge det ansøgte.

^{188/96.} Efter Indstilling af Udvalget for det offentlige Slagtehus antoges et fra Købmand P. A. Buchtrup fremkommet Tilbud paa Overtagelsen af hele Produktionen af Rød- og Benmel fra Slagtehusets Destruktionsapparat for en Pris af 5 Kr. pr. 100 Pbd.; Varen modtages paa Produktionsstedet, og Køberen er forpligtet til at afhente Partiet saaledes, at der ingeninde henligger mere end $\frac{1}{2}$ Mars Produktion paa Slagtehuset. — Køberens Tilbud er bindende for denne i et Aar, hvorimod

Kommunen er bunden til at levere ham hele Produktionen i 5 Aar til ovennævnte Pris, saafremt han ønsker det.

^{205/96.} Efter Forslag af Formanden vedtog Byraadet at affende et Lykønskningstelegram i Anledning af Hendes kongelige Højhed Prinsesse Louises forestaaende Formæling.

Som Følge heraf affendtes der under 7de Maj jaalydende Telegram:

„Deres kongelige Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen,
Kjøbenhavn.

I Anledning af Hendes kongelige Højhed Prinsesse Louises Formæling i Dag føler Aarhus Byraad Trang til lige over for Deres kongelige Højheder underdanigst at udtale sin hjertelige Lykønskning i det sikre Haab, at denne Forening vil bringe det høje Par Lykke og Velsignelse.

Paa Byraadets Begne

F. Vestergaard.“

Herpaa indkom der samme Dag følgende Telegram fra Kjøbenhavn:

„Borgmester Vestergaard,

Aarhus.

Kgl. Højhed Louise sender Aarhus Byraad hjertelig Tak for Lykønsknningen.

Otto Bull.“

Mødet den 7de Maj.

^{189/96.} Der toges til Efterretning en fra Aarhus Haandværkerforening under 2den d. M. fremkommen Beretning om Uddelingen i forrige Aar af

1. Legatet „Admiral de Kriegers og Hustrus Minde.“
2. Slagtermester S. L. Hendriksens og Hustrus Legat, og
3. Enkefru Thora Drum Jensens Legat.

Af det første Legat, der er 12000 Kr. stort, have 2 Personer hver faaet 72 Kr., og 11 hver 36 Kr., hvorhos 1 Person har faaet Udbyttet af 2 Damskibsaktier à 200 Kr. med 18 Kr.; af det næste Legat, stort 1000 Kr., have 4 Personer blandt Afsl-